

Barneveld, 19 november 2018

Aan de leden van het college van B&W van de gemeente Barneveld
Ter attentie van Wethouder H. van Daalen

Betreft: advies op Concept Beleidsplan Sociaal Domein

Geacht college,

Allereerst spreekt de ASD waardering uit voor het gedegen en uitgebreide 'Beleidsplan Sociaal Domein'. De ASD waardeert het ook dat zij al in vroeg stadium het concept kon lezen en van commentaar voorzien.

De ASD reageert allereerst op een aantal 'denklijnen' in het document die zij ondersteunt maar ook graag nog verder versterkt ziet. Daarom formuleert de ASD concrete vragen bij deze punten. In haar jaarplan / activiteiten voor 2019 (en daarna) wil de ASD een kritische volger zijn bij het tot stand komen van uitwerkingsplannen en het concreet uitgevoerd worden van deze plannen.

Aansluitend noemt de ASD een aantal concrete tekstuele punten.

1. Het is een goede zaak dat de mensen voorop staan en het geld achteraan staat. Dat stimuleert eigen initiatief, de inzet van de directe omgeving en de steun uit het maatschappelijk middenveld. Maar het moet ook leiden tot maximale ruimte voor maatwerk, een punt waar de ASD eerder aandacht voor heeft gevraagd. Gelijke monniken, gelijke kappen zal vaak niet opgaan omdat er zo ontzettend veel verschillen zijn tussen burgers en wat voor hen en hun sociale leefeenheid van belang is. Signalen die de ASD ontvangt dat aanbieders soms toch niet durven of toch aanbod gestuurd denken staat naar onze mening haaks op 'mensen voorop'.
Vraag 1: kan de wethouder bevestigen dat de insteek van het plan maximaal gericht is op maatwerk en aanbieders wil stimuleren tot creativiteit ook al vraagt dat om afspraken, protocollen en richtlijnen even wat terzijde te zetten? Welke extra initiatieven denk de wethouder te moeten nemen om een extra impuls te geven op dit punt?

2. Het is goed om uit te gaan van een integraal kader met een soepele overgang tussen de drie hoofdstromen (Groeien naar zelfstandigheid → Meedoen naar vermogen → Samen oud worden). De ASD vindt dit heel waardevol om er zo voor te zorgen dat er niet iemand tussen wal en schip valt. Twee bekende spreekwoorden zijn immers 'dat we nooit te oud om te leren' maar 'ook jong geleerd is oud gedaan'. Kortom het gaat om één samenleving met burgers waarin sociale cohesie maximaal bevordert moet worden door de in te zetten middelen.
Vraag 2: is de wethouder van mening dat het voorliggende beleidsplan in voldoende mate kaders geeft om te stimuleren dat algemene voorzieningen, het maatschappelijk middenveld en de vangnetvoorzieningen bijdragen aan deze integraliteit? (bijvoorbeeld als iemand van 30 jaar toch een vangnet voorziening nodig heeft die eigenlijk alleen voor jeugd beschikbaar is, kan dat dan? Maar ook andersom dat als iemand jong dementerend raakt hij/zij toch al gebruik kan maken van voorzieningen die vooral voor ouderen bedoeld zijn?)

3. Genoemde integrale karakter betekent ook voor de uitvoering en gemeentelijke organisatie het een en ander.
Vraag 3A: hoe borgt het college dat bij verschillende inzichten ('conflicten') tussen gemeentelijke onderdelen de mensen en hun sociale domein toch voorop blijven staan? Dit kan bijvoorbeeld gebeuren op het gebied van woningbouw en te hanteren kaders en toewijzingen bij nieuwbouw. Of bijvoorbeeld onderhoud/straten in relatie tot mensen met een beperking. Of bijvoorbeeld in de frequentie en aard van controles van toegekende middelen.
Vraag 3B: hieraan gekoppeld rijst ook de vraag hoe de gemeente gaat borgen dat er voldoende levensloopbestendige woningen zijn / komen, danwel ruimte wil bieden om te zoeken naar woningaanpassingen omdat verhuizen soms niet wenselijk/mogelijk is. Doel moet zijn om mensen deel te kunnen laten uitmaken van een gezin waarvoor het 'normaal' moet zijn dat mensen met een beperking toch bij hun kinderen op een verdieping moeten kunnen komen.

4. Burgers zijn geen individuen maar maken deel van sociale verbanden. Die worden terecht in het beleidsplan genoemd. Maar de consequentie kan ook zijn dat juist de (primaire) sociale eenheid waar de burger deel van uitmaakt een hulpvraag heeft. In concreto: de partner van een burger met een beperking, het gezin van de jongeren met een hulpvraag, de kinderen van de alleenstaande beginnend dementerende oudere. Er zijn gevallen waarin de partner, het gezin of een van de kinderen een hulpvraag heeft om de persoon in kwestie te kunnen verzorgen en laten functioneren.
Vraag 4: kan de wethouder bevestigen dat deze vormen ook bij het gewenste maatwerk horen (zonder dit te beperken tot alleen de Dienstenbon)?

5. Wat opvalt bij het diverse voorzieningen is, dat er sterk wordt aangehaakt bij bestaande organisaties en andere formele verbanden. Dat is begrijpelijk omdat dit een bestaande structuur is waar eenvoudig bij aangehaakt wordt danwel die daarmee versterkt wordt. Maar de samenleving

bestaat gelukkig ook voor een groot deel niet uit structuren en zijn er ook veel activiteiten die niet door een bestaande organisatie worden georganiseerd. Vaak organiseren burgers zelf ook zaken. Dat moet vooral gestimuleerd worden. Wachten tot er iets komt vanuit een organisatie is niet de goede grondhouding. Het kan gaan om een groepje burens die besluit samen te willen jeu-de-boulen. Of een groepje ouderen die samen een wandelgroep willen vormen. Of groepje jongeren die graag regelmatig ergens wil volleyballen. Of een buurt die zelf verlichting bij een speelveldje wil hebben om zo meer als buurt te kunnen doen voor jongeren die een balletje willen trappen. Ook deze initiatieven kunnen gebaat zijn bij waardering en ondersteuning. Het jeu de boules groepje heeft misschien vervoer nodig, de buurt misschien een extra lantaarnpaal, het groepje ouderen misschien een wandelcoach, etc. Dit kan vallen onder initiatieven in het kader van 'right to challenge' maar de ASD ziet vooral ook de kleinschalige activiteiten.

Vraag 5: hoe gaat het college invulling geven aan zowel de 'vindbaarheid' door deze mensen met heel kleinschalige initiatieven (bv hoe komen ze makkelijk met Be Active in contact) als hen proactief opzoeken en stimuleren door zaken te willen faciliteren (denk daarbij ook vorige vraag: het kan zeer frustrerend zijn als vanuit sociaal belang een lantaarnpaal helpt en dit vanuit BOR niet kan, het kan zeer motiverend zijn als het wandelclubje gesteund wordt door een wandelcoach zonder daarvoor een hele papierwinkel te moeten invullen).

6. Er zijn veel organisaties in Barneveld. Van groot tot klein, van heel breed tot heel specifiek. De grootste organisatie in het middenveld zijn toch wel de gezamenlijke kerken. Een heel groot deel van de bevolking voelt zich verbonden met een kerk. Bekend is ook dat er vanuit het kerkelijk betrokken zijn invloed is op het opgroeien van jongeren, functioneren van volwassenen en het participeren van ouderen. Kerk en overheid hebben uiteraard hun eigen terreinen, maar ze hebben ook overlappende terreinen. Religie en samenleving zijn immers niet te scheiden. Dat laatste gaat vooral over de zorg voor en het omzien naar elkaar in alle leeftijd- en bevolkingsgroepen. De ASD ziet hier uiteraard ook het nut om haar kerkelijk platform weer te stimuleren.

Vraag 6: welke mogelijkheden ziet de wethouder om tot een intensievere afstemming, versterking en wellicht samenwerking van kerk en samenleving te komen?

7. Uiteraard zijn er bij toekenning van voorzieningen regels nodig en mag er gecontroleerd worden om terechte en correcte inzet van de toegewezen middelen te borgen. Helaas bereiken de ASD van tijd tot tijd signalen dat burgers schotten bij de gemeente ervaren. Daarnaast dat burgers bureaucratie in de afhandeling van aanvragen en controles ervaren. Voorbeelden kunnen gaan over het jaarlijks weer moeten aanvragen van voorzieningen/PGB terwijl de beperking en de doelen niet gewijzigd zijn. Bureaucratie gaat dan blijkbaar boven klantgerichtheid. Ook komen er signalen over de aard en inhoud van de communicatie. De doelgroep vraagt om zeer zorgvuldige communicatie: jongeren met een beperking kunnen volledig verkeerd reageren op een formeel juridische brief en ouderen kunnen onvoldoende begrijpen wat er bedoeld wordt als een brief in moeilijk taalgebruik is opgesteld. Deze aspecten doen afbreuk aan het cruciale vertrouwen in B&W en de ambtelijke

organisatie.

Gevolg is ook dat burgers soms niets meer durven te vragen uit angst om de toekenning kwijt te raken of niet weten waar ze toch hun vraag / zorg nog eens onbevangen kunnen bespreken (ombudsfunctie, klachtenfunctionaris, vertrouwenspersoon).

Vraag 7: welke maatregelen stelt de wethouder voor om een beeld te krijgen van overbodige / overmatige bureaucratie en 'onhandige' goedbedoelde communicatie en zo te komen tot maatregelen om dit te voorkomen en waar mogelijk het vertrouwen in de overheid te versterken.

8. De ASD begrijpt en onderschrijft dat het stellen van een concreet doel en het meten van het effect van een maatregel heel belangrijk kan zijn. Dit maakt immers deel uit van het beoordelen of het beleid effect heeft, efficiënt is en om te kunnen werken met een PDCA cirkel. Nuance is wel dat niet alles te meten is en ook niet gemeten hoeft te worden..... Tevredenheid/effect heeft ook heel veel te maken met hoe het beleid ervaren is (perceived quality).

Evident is het belang om vooral ook barneveldse resultaten te relateren aan indicatoren die ook bij andere gemeenten gebruikt worden. De ASD vindt het echter jammer dat concrete indicatoren worden beperkt tot referentie informatie die op www.waarstaatjegemeente.nl beschikbaar is.

Vraag 8: is het college bereidt om voor specifieke doelstellingen eigen metingen en indicatoren voor te bereiden?

9. Barneveld is een groeiende grote gemeente waarvan circa de helft van de burgers niet in de kern Barneveld wonen. Dat maakt het soms lastiger om hen te bereiken. Desondanks is het ook nodig om er voor hen te zijn.

Vraag 9: heeft de wethouder een beeld en voornemens om juist die helft van de burgers te bereiken die niet in de kern Barneveld wonen?

Tot slot enkele concrete tekstuele voorstellen en verduidelijkingsvragen.

3.10

Versterken samenwerking met onderwijs: voorgesteld wordt om bij Platform Jeugd en Onderwijs ook ouders en de jongeren zelf expliciet te benoemen. De ASD ziet graag dat er met hen gesproken wordt en niet alleen over hen.

3.11

Overgang onderwijs naar arbeidsmarkt: de ASD stelt voor om deze overgang al in het jaar voor het examenjaar te laten beginnen. In het examenjaar is de druk al heel hoog voor deze groep jongeren. De jongeren willen vaak al eerder op zoek naar werk. Zorg bijvoorbeeld voor een oefenwerkplek. Nu vinden kwetsbare jongeren een dichte deur terwijl ze wel al willen beginnen met het zoeken naar en wennen aan een werkplek.

3.23

Evaringsdeskundigheid: de ASD stelt voor om hier het aspect ervaringsdeskundigheid in te betrekken. Voorstel tekst: *Evaringsdeskundigen kunnen op diverse terreinen binnen Barneveld ingezet worden, zij hebben immers ervarings-’kennis’ en beleven het beleid in de leefwereld, wij gaan onderzoeken hoe wij meer ervaringsdeskundigen in kunnen gaan zetten.*

We gaan onderzoeken of er meerdere aanbieders van cliëntondersteuning ingezet kunnen worden.

3.34/3.35

Ontmoetingsactiviteiten: de ASD stelt voor om ook de kerken expliciet te noemen omdat kerken veel doen aan ontmoetingsactiviteiten voor senioren. Dit geldt ook voor de verzorgingshuizen, die tevens permanente educatie verzorgen als het gaat om digitale vaardigheden (3.35).

Het senioreninformatie punt vindt de ASD een bijzonder goed initiatief. Het lijkt zinvol om alle relevante zorgorganisaties hier goed bij betrokken worden, ook al vallen zij onder een andere regelgeving. Probeer als het ware een brug te slaan naar de niet-gemeentelijke zorgvoorzieningen.

3.41

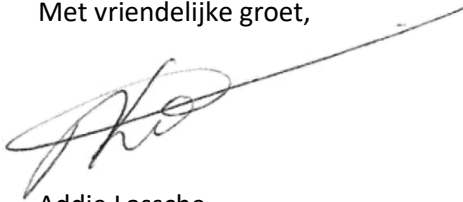
Bijdrage Wmo: aan het eind van punt 3.41 wordt de inkomensafhankelijke bijdrage Wmo genoemd. Begrijpelijk is dat dit gevolgen kan hebben voor de gemeentelijke meerkostenregeling minima. Daarom is een onderzoek op zijn plaats. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met tal van kosten die buiten de Wmo-voorzieningen vallen. Te denken valt aan fiscale factoren, eigen bijdragen voor andere voorzieningen zoals de dagbehandeling van andere gezinsleden, eigen bijdragen voor medicijnen, etc. Daarom pleit de ASD voor een voorzichtig beleid als het gaat om wijziging van de gemeentelijke meerkostenregeling.

Bijlage IV

Levensloopbestendige woningen: de paragraaf over levensloopbestendige woningen in bijlage IV is zeer waardevol! Desondanks vraagt de ASD toch aandacht voor situaties waarin ouderen en gehandicapten dusdanige beperkingen hebben dat zij onmogelijk naar de verdieping kunnen komen zonder een lift. Van daar dat vanuit de ASD / Seniorenraad de suggestie is gedaan om woningen te (ver)bouwen die voldoende leefruimte hebben op de begane grond. Dan kunnen de beoogde doelstelling in het beleidsplan nog beter bereikt worden.

Met belangstelling ziet de ASD de reactie tegemoet. De ASD staat open om genoemde punten verder te bespreken.

Met vriendelijke groet,

Addie Lassche
Secretaris Adviesraad Sociaal Domein